

Laura Martinez Belji

Ako te više
nikada ne vidim

Prevod sa španskog
Sandra Nešović

Beograd
2009
DERETA

*Za Darija...
I mojim roditeljima, zauvek...*

Himere naše mašte jesu pojmovi koji su najsličniji nama. Svako od nas sanjari o onome što je za njega nepoznato i nemoguće, zavisno od svoje prirode.

VIKTOR IGO,
Jadnici

Prvo poglavlje

Mercedes je još bila devojčica kada ju je majka uhvatila za ruku i odvela je pred vrata *Jednookog petla*. Otvorila im je neka gospođa koja je naizgled imala više godina nego što je to zaista bio slučaj, hitro ih odmerivši pogledom od glave do pete, a potom ih je pustila da uđu, ne postavljajući nikakva pitanja. Onda su dve žene prešle u jednu salu obloženu crvenim plišem i započele pregovore. Govorile su tihim glasom, ne skidajući oka jedna s druge, iako su s vremena na vreme bacale pogled na malecku koja je nervozno virkala iz hodnika. Mercedes je protezala vrat, trudeći se da razazna nešto od onoga o čemu su one šapatom razgovarale. Nekoliko minuta je strpljivo čekala, sve dok nije videla kako su njena majka i ona gospođa snažnim stiskom ruke zapečatile dogovor. Ustale su s kauča i krenule prema hodniku. Majka joj nije rekla ništa što Mercedes nije već unapred znala, ali joj je na rastanku uputila jedan savet:

– Ne brini, kćeri moja, s vremenom ćeš da se navikneš. Ako ti se u nekom trenutku učini da ne možeš više da izdržiš, pomoli se svetom Pankrasiju Blaženom.

Poljubila ju je u čelo i zauvek otišla, i ne osvrnuvši se da je pogleda.

Gospođa, vlasnica lokala, spustila je ruku na devojčicino rame i pitala je koliko joj je godina. Mercedes se isprva zagledala u nju, ne izustivši ni reč. Potom joj je odgovorila da misli da će uskoro napuniti trinaest. Gazdarica joj je podigla glavu, stežući je za

bradu, izvukla je karmin iz jednog od svojih džepova i namazala joj usta. Zadovoljno se nasmešila u sebi. Devojčica je izgledala starije zahvaljujući oblinama tela i karminu na usnama.

Jednooki petao je zapravo bio mali bordel koji je stidljivo provirivao usred nekadašnje plantaže kafe. Jaka boja tih polja bila je u neskladu s vratima nevešto ofarbanim u crveno, a usamljeni drveni putokaz klatio se pri svakom iole jačem dahu vetra. Činilo se kao da s mukom nosi ime koje se u prošlosti ponosno uzvikivalo u svim gostionicama Meksičkog zaliva. U vreme najveće slave, muzika s jednog velikog klavira odzvanjala je u ritmu u kom su mušterije lupkale cipelama, prazne flaše od pića gomilale su se iza šanka od borovine, a oni koji su mogli to sebi da priušte, uživali su u čarima najcenjenijih bludnica u Verakruzu. Od svih tih uspomena preostale su samo iscepane zavese, izmešani mirisi i stari klavir žalosnog izgleda, raštimovan, neupotrebljiv i odguran u samo dno sale s crvenim plišem. *Jednooki petao* je sada smrdeo na buđ i nataloženi znoj. Rđa je gladno proždimala šarke na vratima i prozorima, a klijenti s belim okovratnicima ustupili su mesto nekim mnogo prostijim i manje uglednim ljudima, kojima nije bilo važno hoće li biti zadovoljeni gore na spratu, na prastarom klaviru, ili na podu prekrivenom jeftinim itisonom. Bordel se preobratio u utočište onih koji su izbačeni iz boljih javnih kuća, a devojke koje su tu radile behu ili premlade, ili prestare.

* * *

Otprilike godinu dana nakon svog dolaska u javnu kuću, Mercedes je shvatila da je u drugom stanju. Sve do tog trenutka je verovala da je onaj mali ritual koji je svakodnevno obavljala bio dovoljan da je sačuva od boleština i da je zaštititi od neželjene trudnoće. Jedan po jedan, ponavljala je uobičajene korake, umivala je lice svežom vodom iz drvenog korita bez ručki koje je stajalo u njejoj sobi, prstima je štipkala jagodice na licu ne bi li prikrla tamne podočnjake, posle čega bi klekla ispred malog oltara koji je napravila pored uzglavlja postelje. Sama je tu postavila ikonicu Device Čudotvorke, nekoliko plavih sveća i buketic poljskog cveća

koje je svakog dana menjala, nakon što bi ga nabrala u zadnjem dvorištu onda kada bi joj gazdarica dopustila da se malo odmori, posle svakih pet mušterija. Pomolila bi se svetom Pankrasiju Blaženom, jer ju je majka tako posavetovala, a ona se zdušno predavala tome da ispuni svoje obećanje. U vreme kada je Mercedes još uvek bila devica, zamišljala je da je nužno dodati neki sastojak običnom seksu da bi se dobilo dete, neku vrstu magije koja bi pokrenula sastavne delove jednog složenog mehanizma.

Njena beba je začeta jedne noći kada je kiša lila kao iz kabla. Jedan mladi čovek koga je nevreme iznenadilo bio je primoran da utočište potraži pod prvim krovom na koji je naišao. Ušao je u *Jednookog petla* kao lualica koja se sklanja u neku pećinu. Uputio se ka barskom šanku i zamolio da mu posluže domaću kafu, što je odmah izazvalo smeh i podozrive poglede ostalih gostiju, jer su oni znali da se na tom mestu piju samo alkoholna pića i, samo ponekad, sokovi. Mercedes je upravo bila ispratila jednog sitnačkog čoveka, bradatog, čiji su se dlanovi neprestano znojili, kada ga je iznenada ugledala, onako usamljenog, bez ikakvog pića u ruci. Oprezno mu je prilazila, krišom i nekako zločesto, kao kad se čovek približava dosadnom letećem insektu, s namerom da mu zada smrtni udarac. Smestila se pored njega i pokretom ruke zatražila od Klementine – plavuše bujnih grudi – čašu vode. Mercedes je znalački odmerila tog čoveka i učinilo joj se da on beše nekako finiji od svih ljudi koji su se te noći zatekli u bordelu. Prišla mu je bez srama i ubrzo je uzela njegovu ruku i spustila je na svoje grudi. On je uzaludno pokušavao da se povuče.

– Ako ti to ne želiš, ne moramo baš ništa da radimo – rekla mu je kako bi ga umirila – ali dozvoli mi da izvesno vreme provedem s tobom, jer ova noć će biti duga, a ja sam već pomalo umorna – došapnula mu je, ne ispuštajući njegovu ruku.

Privučen otkucajima koje je osetio ispod devojčinih grudi, zaključio je da ne bi bilo tako loše iznajmiti sobu u kojoj bi mogao da predahne. Nije bio siguran da li oseća sažaljenje, saosećanje ili nežnost prema tom devojčurku koji jedva da je mogao da ima petnaestak godina, a koja ga je na izvestan način preklinjala da je izbavi od čitave noći tokom koje bi raširenih nogu ležala pod šačicom

prljavih ljudi bez traga osmeha na licima. Otišli su u jednu sobu čija vrata behu od čvornovatog drveta i, zatečeni u prilično neobičnoj i neprijatnoj situaciji, počeli su da čavrljaju. Nisu razgovarali ni o čemu određenom, ni o vremenu, ni o detinjstvu, nego o nekim svojim budućim planovima, o neispunjenim snovima, o vremenima koja tek dolaze. Umorni i uzburkanih misli, zaspali su a da se prethodno nisu ni svukli.

Zora još uvek nije bila osvanula kada je Mercedes osetila poljupce na rukama i dlanovima. Njegove nežne i vlažne usne su polako krstarile celim njenim telom. Dopustila mu je da joj ljubi i dalje sklopljene kapke, sve dok nije jednom rukom uhvatio njenu izanđalu suknju i zadigao tkaninu sve do struka, otkrivajući par mršavih nogu potamnele kože. Taj čovek je neumorno prodirao u nju, dok joj je, ječeći, šaputao sve slatke reči koje je znao. Vodili su ljubav do svitanja, isprva odeveni, a onda i nagi, na krevetu, a posle i stoječki, uza zid, dok nisu sasvim ostali bez snage, kada su se oboje smirili, spojeni, u tišini razmenjujući poljupce.

* * *

Kada je gazdarica javne kuće saznala da Mercedes, uprkos njenim očajničkim pokušajima da to sakrije, očekuje rođenje bebe u martu, razbesnela se kao nikad pre. Zamerala joj je na nedostatku profesionalizma, prekorevala ju je zbog njenog potpunog odsustva razuma. Onda ju je upitala, iako prekasno, šta je činila da izbegne začecé. Devojčica se namrštila i čelo joj se naboralo kao papirna salveta od koje se pravi lepeza.

– Pa ja, gospođo... – Mercedes je ispunila pluća vazduhom kao da se sprema da zaroni u jezero ledene vode. – Nisam znala... ja ne znam...

– Šta do vraga nisi znala! – nestrpljivo je ciknula gazdarica.

– Da treba nešto posebno da uradim kako ne bih zatrudnela – priznala je devojčica plačnim glasom i spuštene glave.

– Kakva si ti glupača! – dreknula je gazdarica. – Pravo je čudo što već do sada nisi zaradila stomak do zuba! – gnevno je procedila.

Stojeći ispred gazdarice, kao da se nalazi pred strogim sudijom pravednikom, uznemireno je savijala i odvijala krajičak kecelje oko jednog prsta, sprečavajući da joj krv normalno struji.

Gazdarica beše nepismena žena, ali uporna kao glad i očvrsla, budući da je u životu mnogo pretrpela, ispošćenog lica i bujne kose, tako da je predstavljala pravi priručnik loših iskustava i radikalnih rešenja. Sela je na kauč od crvenog pliša i dugo je ostala u istom položaju, mrmljajući, dok je ujedno posmatrala devojčicu skoro ne trepćući. Na podu pored nje nagomilalo se brdašce pepela. Da bi sprečila da joj cigareta do kraja dogori u ruci, povukla je poslednji dim i tek tada se oglasila:

– I šta sada? – Gazdarica je pri tom načinila jedan odsečan pokret bradom.

Mercedes nije razumela na šta se to odnosilo.

– Pa, šta ćeš s detetom? – ponovo je postavila pitanje.

– Pa, rodiću ga, gospođo, šta bih drugo mogla?

Oslonivši svoju nezanemarljivu težinu na štap s pozlaćenom drškom u obliku petlove glave, koji je stalno bio uz nju, gazdarica je ustala, ščepala devojčicu za rame i vrhom štapa pokazala ka njenom stomaku. Jedan rub zgužvane kecelje je i dalje bio čvrsto obmotan oko jednog Mercedesinog prsta i on je gotovo pobeleo, baš kao što je i njeno lice prebledelo.

– Znaš da, ukoliko to želiš, možeš i da izgubiš bebu – izjavila je gazdarica, ne odvajajući petlovu glavu od njenog stomaka.

Mercedes je prinela ruke trbuhu i uplašeno ga obgrlila.

– Ja sam mnogim ženama pomogla da izgube dete – hladno-krvno je nastavila gazdarica. – Pomagala sam onim starijim ženama, umornim od silnih porođaja svake zime i na taj način sam olakšala život brojim porodicama koje nisu imale uslova da prehrane još jedna gladna usta.

Gazdaričine reči su budile duboko poštovanje. Nije govorila ni preterano tiho, ali ni previše brzo. Polagano je naglašavala svaki slog, kao da oseća odgovornost koju ona sama nosi na plećima, smatrajući se krivom zato što nije predupredila devojčicino stanje. Bila je ubeđena da njen posao predstavlja nužno zlo u toj seoskoj

i zaostaloj sredini, gde su očevi gurali svoje kćeri u prostituciju i pre nego što bi one za to dorasle, u zamenu za tanjir tople čorbe.

Gazdarica je obema rukama stezala dršku svog štapa, pri čemu su joj se videli dugački i zašiljeni nokti, nalakirani krvavocrvenom bojom.

– Veruj mi, kćeri – gazdarica je sada zvučala skoro majčinski i zaštitnički – najbolje što može da ti se desi jeste da to dete ne dođe na svet. Ako je dečak, izrašće u mlakonju, a ukoliko je devojčica, pre ili kasnije će i ona postati kurva.

Reči koje je promišljeno izgovorila bile su na samom pragu da ubrzo postignu svoj cilj.

– Dobro razmisli – nastavila je – šta ti uopšte možeš da ponudiš tom žgebetu?... Ništa. Morala bi da rintačiš da bi pokrila troškove njegovog odgoja, tako da bi jedva imala slobodnog vremena koje bi mogla da mu posvetiš.

Preko Mercedesinih očiju je počela da se navlači neka tamna senka, dok je zamišljala takvu budućnost. Gazdarica je naslutila da je pogodila u metu, pa je nastavila istim putem.

– Samo još veće nevolje, kćeri. To dete bi te samo uvalilo u još veće sranje.

I duboko udahnuvši, Mercedes joj je uzvratila istim onim pitanjem koje je gazdarica uputila njoj samo nekoliko minuta ranije, u toj istoj prostoriji:

– Pa onda... šta ćemo sada?

Gazdarica je objasnila prestravljennoj trudnici kako mora da gura raznorazne predmete u vaginu, što dublje to bolje, ali je za Mercedes ta primitivna tehnika bila nešto izvan njenog poimanja. Ponekad, ljuta na sebe zbog sopstvenog kukavičluka, odlučno bi pojurila napolje, tražeći neki oštar kamen, dovoljno mali da bi bez dvoumljenja mogla da ga zavuče među noge, ali bi onda pala na kolena, moleći to nedužno stvorenje za oprostaj, i zaplakala bi s kamenom u ruci.

Gazdarica je uskoro zaključila da će, ako se bude oslanjala na odlučnost majke da okonča život još nerođenog deteta, onda najverovatnije kroz sedam meseci gledati to kopile kako plače i siša u dnevnoj sobi, što bi zaplašilo klijente.

– Ja ću ti pomoći da abortiraš, sirotice – izjavila je jednog dana. – Evo šta ćemo da uradimo: sutra rano ujutru ćeš doći u moju sobu, a ja ću dotle već sve pripremiti.

Narednog jutra, Mercedes je ušla u gazdarčinu sobu; na njenom krevetu videla je čitav niz raznolikih spravica poređanih po veličini, koje kao da su nestrpljivo iščekivale da budu upotrebljene. Gazdarica je razmućivala nešto nalik sapunu u jednom limenom loncu, neprestano mešajući masu varjačom. Zaprepašćena, Mercedes je među brojnim instrumentima razaznala neku vrstu uske i dugačke cevi kakva se koristi za pretakanje tečnosti iz jedne u drugu posudu.

– Lezi i raširi noge – zapovedila joj je gazdarica.

Devojčica je sela na ivicu kreveta, više zato što je osetila slabost u nogama nego zato što je želela da je poslušna. Gazdarica joj je obema rukama razmakla kolena i pomoću improvizovanog levka sasula je u nju vreli sapun, što je uplašilo Mercedes, koja je rukama snažno pritisla usta da bi prigušila plač.

Iznutra je počela da je obuzima izvesna vrsta omamljenosti. Neki oštar pisak joj se naselio u bubne opne. Puls joj je postao usporen. Njene oči su se tada zamutile i u čitavom svetu odjednom nije postojalo ništa drugo osim tišine. Mercedes se onesvestila. Nije imala predstavu koliko je vremena provela u tom neprijatnom i ponižavajućem položaju, ali kada je konačno došla k sebi, primetila je da su zavese navučene i da je gazdarica posmatra s drugog kraja sobe, još uvek prljavih ruku isprepletanih oko štapa s petlovom glavom.

– Dobro, sad je gotovo – uzdahnula je gazdarica, perući ruke u ono malo čiste vode koja je ostala u posudi. Onda se polagano zaputela prema devojčici, kao da je u pitanju preplašeno kućence koje namerava da nahrani nakon što ga je neko dobro izudarao.

– Učinila si pravu stvar, nesrećnice, nemoj u to da sumnjaš.

Gazdarica je napustila prostoriju i zatvorila je vrata za sobom, ostavljajući Mercedes potpuno rastrojenu, dok je jecajući, uz osećaj straha i nemoći, tonula u najdublji očaj.

* * *

Život u bordelu se nastavio uobičajenim tokom. Muškarci su ulazili i izlazili iz soba, s nezakopčanim šlicevima, uz devojke koje su bile sposobne da svojim šarmom nagnaju mušterije da popiju onoliko alkohola koliko su njihova tela mogla da podnesu. Sve je bilo isto, izuzev obima Mercedesinog stomaka. Dete se izgleda bilo toliko čvrsto uhvatilo za njenu matericu, kao nokat za prst, da niko nije bio u stanju da ga od nje odvoji. Koliko god da je gazdarica isprobavala sve moguće vrste vratolomija s ciljem da joj izazove pobačaj, njen trbuh je svakog meseca sve više rastao i niko to nije mogao da zaustavi.

Njeno drugo stanje je uskoro postalo očigledno i poodmakli stadijum trudnoće je uskoro postao prepreka za sve one nezamislive načine kojima je gazdarica nastojala da izvede abortus, a kada je iscrpela sve pokušaje, priznala je poraz i konačno se predala.

– Tvoje je dete, izgleda, silno zapelo da dođe na ovaj svet – progundala je jednog dana dok je Mercedes završavala s pranjem sudova u kuhinji.

Devojčica je snažno stegla jedan tanjir, zastrašena mogućom novom i smrtonosnom idejom o oduzimanju života njene bebe.

– Dakle, ne preostaje nam ništa drugo nego da sačekamo i vidimo kakva će čuda to detešće činiti u ovom svetu – ozbiljno je izgovorila gazdarica. – Jer ako nije umrlo posle svega što smo mu učinili, to je sigurno stoga što ga dobri Bog spasava jer ga u životu čeka nešto važno.

Gazdarica se okrenula na petama i zaputila se ka glavnoj sali, pri svakom se koraku oslanjajući na svoj štap s drškom u obliku petlove glave, istovremeno osećajući Mercedesin pogled na leđima. Time je stavljena konačna tačka na tri duga meseca užasavajućih košmara i ponižavajućih mučenja.

* * *

Gazdarica je želela da lično učestvuje u trenutku kada na svetlost dana dođe Mercedesina beba, koja se, posle brzog porođaja,

rodila zdrava i snažna. Gazdarica je uzela dečaćića u naručje, zbu-
njeno ga posmatrajući i ujedno se boreći da zaustavi suzu koja je
pretela da joj sklizne iz levog oka. Sva se naježila približivši svoj
nos malenom dečjem nosiću, i tako nagnuta nad njim, na tren je
zažmurila. U tom času je osetila neizmerno poštovanje prema tom
sćušnom biću koje je tako tvrdoglavo grabilo život.

– Dobila si sina, sirotice. Muško... I sve mu je na mestu!

Onda je žurno spustila bebu na goli stomak novopečene maj-
ke i posle toga je zubima presekla pupčanu vrpcu. Mercedes je
istovremeno i plakala i smejala se, u istom trenu i zahvalna i po-
sramljena darom koji je dobila. Proučavala je malešno lice tog ne-
dužnog stvorenja za koje je pomislila da ga nikada neće upoznati
i brzo je prebrojala sve prste na njegovim ručicama i nožicama,
pregledala mu oči i uši, njegova muška obeležja, sve delove tela.
Sve je bilo besprekorno, nijedno divljaštvo koje je pretrpeo nije mu
nanelo nikakvu štetu niti povredu. S ljubavlju je poljubila njegove
usnice i okruglo čelo, a potom ga je pritisla na grudi. Malecki se
kao pijavica priljubio uz nju, vođen instinktom da sisa majčino
mleko. I tada, dve žene su razmenile poglede i uhvatile se za ruke,
oprašajući jedna drugoj sve ružne trenutke.

Posle nekoliko minuta ćutanja, gazdarica je upitala Mercedes:

– A kako ćeš ga nazvati?

Mercedes je podigla glavu i odgovorila je kao iz topa, kao da
je predugo čekala da čuje to pitanje.

– Gilberto – rekla je. – Po njegovom ocu.

* * *

Nijedna od devojaka nije pamtila kada je poslednji put ijed-
no dete delilo s njima krov nad glavom. S vremenom, Gilberto je
postao neka vrsta sina jedinca s devet majki koje su ga mazile i
brinule o njemu kao da je u pitanju vrapčić koji je udario u sta-
klenu vrata. Uveče su mu pripovedale razne priče, učile su ga ka-
ko da se sam obuče, golicale su ga ispod miške i dozvoljavale mu
da žvrlja šta god želi po zidovima kuhinje. Ispostavilo se da je dečak
velika spavalica, koji je neometano i čvrsto snevao za vreme radnog

vremena devojaka, tako da je gazdaričin strah da bi mušterije mogle da zateknu materinske scene u crvenoj sali ispao potpuno neosnovan.

Niko nije ni primećivao da jedan nasmejani dečak u kratkim pantalicama odrasta i slobodno tumara hodnicima bordela.

Gilberto jedva da je dao svojoj majci vremena da uživa u njegovom detinjstvu. Dečak je razvio posebnu naklonost prema ostalim kurvama, koje je iz milošte nazivao „tetama“. Znao je kad treba da se povuče i ako bi se zatekao usred neke igre koje su mu njegove tete priredile. Čim bi ugledao nekog muškarca da je zakoračio u salu, bez gundanja bi odmah pobegao u kuhinju, gde bi ostajao potpuno miran, ćutke crtajući po zidu iznad peći. Uprkos tome što je bio mali, znao je da ne sme da priča ni o čemu što bi slučajno video u sobama, pa je tako postao pravi majstor za diskreciju. Ponekad bi ga radoznalost navela da proviri kroz odškrinuta vrata ili da špijunira, jednim okom vireći kroz neku pukotinu u zidu. Dok je u slepoočnicama osećao snažne otkucaje, jednom je otkrio kako se njegove tete obnažuju i ležu u krevet s nekim sveštenikom. Drugom prilikom, jedan brkati i uredno začešljan gospodin je tražio od tete Karle da se pomokri po njemu. Osetio je ogroman stid, mada u to doba još uvek nije poznavao tu reč. Zgađen i uplašen, ali nogu kao zakucanih za pod, u daljini je čuo udare gazdaričinog štapa koji su se približavali niz hodnik. Tek tada, iz sve snage se zaleteo i otrčao na sasvim suprotan kraj kuće. Seo je na stepenik, dok su mu uši gorele, svestan da nije trebalo da gura nos tamo gde mu nije mesto.

Jedan od redovnih clijenata u *Jednookom petlu*, pod nadimkom Ispičutura zbog neverovatne količine alkohola koju je mogao u sebe da unese pre nego što se stropošta nasred ulice, ponudio je Gilbertu prvi posao. Ispičutura je rekao da će klinцу plaćati nekoliko novčića nedeljno da prodaje novine na glavnom trgu u selu. Zauzvrat, Mercedes će mu pružati dvostruke usluge po istoj ceni. Ta ideja nije baš oduševila Mercedes, iako je smatrala da bi to možda bila dobra prilika da Gilberto stupi u kontakt s ljudima iz sela, pri čemu bi mogao da upozna neki drugačiji svet, izvan granica javne kuće. Ispičutura je obećao da će vraćati de-